

General Rudolf Maister †.

je mudil slovenski general ob prostih urah najrajši.

G. general na zadnji poti.

Dne 27. julija so pripeljali truplo g. generala iz Rakeka preko Ljubljane in Celja v Maribor. V vsakem večjem kraju so bili lepi in ganljivi sprejemi. V Mariboru so položili krsto na mrtvaški oder pod obokom vhoda v poslopje magistrata. Ljudske množice so se neprestano drenjale, da se poslovijo in pokropijo truplo junaka — osvoboditelja. Bogznaj koliko vencev je bilo položnih ob krsto. Dne 28. julija krog pol 5. ure popoldne so se zbrali tisoči na Glavnem trgu, da spremijo priljubljenega generala na njegovi zadnji poti. Pogrebne obrede je opravil pred magistratom in ob odprtem grobu ob asistenci stolnega kapitlja in gg. frančiškanov pre-

vzvišeni g. knezoškof dr. Ivan Tomažič. Pogreba so se udeležili poleg tisočere ljudske množice zastopniki oblasti z g. banom, kralja je zastopal general Hadžič, vojaštvo, številne čete gasilcev ter razna društva in organizacije v uniformah in v civilu. Pred magistratom je govoril poslovilne besede g. župan dr. Lipold, žalostinko je zapela Ipavčeva župa. Krsto so peljali na topovski lafeti v dolgem — dolgem sprevedu na Pobrežje, kjer so jo položili na mestnem pokopališču v grobnico. Ob grobnici so se poslovili od slovenskega generala vladika dr. Tomažič in za njim še šest drugih govornikov, ki so povdarjali pokojnikove številne zasluge ter vrline. Pogrebne slovesnosti je končala žalostinka, vojaška godba z žalno koračnico in salva topovskih strelcev kot zadnji pozdrav generalu — junaku!

so bile v javnosti navdušeno sprejete. Duhovnemu svetniku in pesniku se oddolžimo v molitvah za vse številne dobrote, katere je delil slovenskemu narodu v obilni meri!

Brežiški župnik preminul. V ljubljanski bolnici je umrl po daljšem bolehanju dne 25. julija g. Martin Jurhar, župnik v Brežicah. Blagopokojni se je rodil dne 11. novembra 1880 v Mariji Reki. Mašniško posvečenje je prejel v Mariboru leta 1906. Služboval je kot kaplan na Rečici, v Konjicah in kot vikar v Celju. Od leta 1918 do 1924 je bil spiritual mariborske bogoslovnice, odkoder je prišel za župnika v Brežice, kjer je ostal do mnogo prerane smrti. G. Jurhar je bil odličen dijak, goreč duhovnik, ki je posvetil vse svoje številne zmožnosti vinogradu Gospodovem z besedo, vzgledom in s peresom. Urejeval je nekaj časa »Glasnik najsv. Src« in je izdal pred kratkim globoko zasnovana premišljevanja o presvetem Srcu. Učenega, globoko vernega in res vzglednega gospoda ohranimo v trajno hvaležnem spominu!

Kapucin umrl. V samostanu v Celju je umrl dne 27. julija p. Efrem Majcen, bivši katehet na celjski okoliški šoli. Rodil se je leta 1866 na Prihovi pri Konjicah. Gimnazijo je obiskoval v Celju, bogoslovne nauke je končal v Gorici, kjer je prejel mašniško posvečenje leta 1891. Služboval je kot katehet po nemških samostanih in po prevratu je prišel v Celje, kjer je opravljal katehetsko službo, dokler ga ni prisilila bolezen, da se je moral odpovedati delu. Dobremu in delavnemu redovniku svetila večna luč!

Duhovniške vesti iz naše škofije. Za upravitelja dekanije Rogatec je imenovan vlč. g. Jožef Žekar, nadžupnik v Rogatcu; za kn.-šk. duh. svetovalca je imenovan vlč. p. Elekt Hamler, zlato-mašnik pri Sv. Trojici v Slov. gor. — Postavljeni so bili čč. gg.: Alojz Sunčič, kaplan pri Sv. Križu na Slatini, za provizorja istotam; Vincenc Holcman, kaplan v Laškem, za provizorja pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu; Anton Šparl, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami, za

Duh. svetnik M. Zemljich †.

NOVICE

Osebnosti.

Smrt treh duhovnikov.

G. duh. svetnik M. Zemljich umrl. V župniji Sv. Tomaža pri Ormožu je umrl dne 26. julija tamošnji g. župnik in duh. svetnik Matija Zemljich. Rodil se je dne 25. januarja 1873 v župniji Sv. Petra pri Gornji Radgoni. Gimnazijo in bogoslovje je končal v Mariboru, kjer je bil posvečen leta 1897. Za kaplana je bil v šmartnem pri Slovenjgradcu, v Vuze-

nici, na Dobrni pri Celju, v Čadramu, pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini, pri Sv. Križu pri Ljutomeru in pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Leta 1905 je bil imenovan za provizorja pri Sv. Jurju ob Pesnici, kjer je tudi župnikoval do izbruha svetovne vojne, ko se je preselil na župnijo k Sv. Tomažu, kjer je ostal do svoje smrti. Rajni je bil vzgleden duhovnik, iskan govornik, vesele narave in postrežljiv napram vsakemu. Za vneto delovanje na polju verske povzdige v pastirovanje mu izročeni ovčic je bil imenovan za duhovnega svetnika. Posebej še treba povdariti, da je g. Matija priznan pesnik. Svojo pesniško nadarjenost je posvetil predvsem proslavi Marije. Izdal je tudi več dramatskih slik ter prigodic, ki

provizorja istotam; Matija Krevh, kaplan pri Mali Nedelji, za provizorja pri Sv. Antonu na Pohorju. — Nastavljeni so bili kot kaplani č. gg. semeniški duhovniki: Alojz Bratuša v Laško, Franc Križan v Griže, Franc Murko v Bizeljsko, Franc Pečar v Videm in Ludvik Prelog v Sv. Martin pri Šaleku. — Prestavljen je bil č. g. kaplan Anton Bratkovič iz Makol k Sv. Marku niže Ptuja.

Nesreče.

Vsled udara strele upepeljena hiša. V Velki ob severni meji je pogorela popolnoma vsled udara strele hiša, ki je bila last posestnice Frančiške Krenn iz Cmureka. Škoda znaša 50.000 Din.

Smrtonosno trčenje kolesarja z vozom. V Presiki pri Ljutomeru je prihrvel Franc Lesjak, viničarski sin, na kolesu po strmini in zadel z vso silo v dvovprežni voz, ki je pripeljal iz nasprotne strani. Sunek je bil tako silovit, da je kolesar izdahnil pol ure po nesreči.

Strela udarila med omizje. V Tratni pri Slivnici pri Celju je tresčilo med nevihto v oreh posestnika Janeza Frece. Od oreha je preskočila strela skozi strop poleg stoječe hiše in je udarila na sredino mize, okrog katere je bilo zbranih pri predjužniku 12 oseb. Udar je ubil triletnega fantka, druge pa je omamilo in so dobili opekline po nogah. Omamljeni so se pravočasno toliko zavedli, da so se izvlekli po štirih iz hiše. Gasilci so preprečili, da se ni razširil ogenj na sosedna poslopja.

Razne novice.

Obstreljen je bil pri prekoračenju meje pri Št. Ilju v Slov. goricah od obmejne straže Franc Bauman, 26letni delavec iz Kogelberga pri Lipnici. Na stoj pozvani ni počakal in radi tega je bil oddan nanj strel.

Lesena šupa za seno je zgorela vsled podtaknjenega ognja v Rošpohu pri Mariboru. Poslopje je bilo last posestnika Alojzija Lukmana.

Ono pere tako prizanesljivo,
ker je blago

Neznano utopljenko je naplavila Sava pri Rajhenburgu.

Neznane Avstrijca je naplavila Mura v Apačah. Telo je bilo že v razpadanju.

Izlet s posebnim vlakom v Oberammergau. »Putnik« priredi v času od 20. do 25. avgusta t. l. izlet s posebnim vlakom k pasijonskim igram v Oberammergau. Predvideno je enodnevno bivanje v Oberammergau-u (ogled pasijonskih iger) in v Münchenu z ogledom mesta. Razen tega si bodo udeleženci lahko ogledali druge znamenite kraje v Avstriji in Nemčiji, Salzburg, Visoke Ture itd. Cena celega potovanja znaša 1725 Din za osebo. V tej ceni je všteta vožnja v III. razredu brzovlaka, vsa oskrba, prevoz prtljage, ogledi mest, napitnine, takse in listek I. razreda za pasijonske igre dne 22. avgusta. Vse nadaljnje informacije, prijave, oskrba valut po najkulantnejših tečajih pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21—22.

Na ban. kmetski šoli na Grnu pri Novem mestu je za novo šolsko leto, ki se prične dne 15. septembra, praznih še nekaj mest, zato se podaljšuje rok za vlaganje prošenj do dne 15. avgusta t. l.

Požvedovanje. G. Karel Očepek, v vojni služba vojnega kurata Dollingerja, je naprošen, naj javi svoje sedanje bivališče ali g. mestnemu župniku Dollingerju, St. Leonhard im Lavanttal, Kärnten, ali župniku Mešku, Sele, p. Slovenjgradec.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Cernič. 867

Obžalovanja vredni slučaj.

Nezaslišano bogeskrunstvo. V neki vasi so pijani fantje — bilo je na Dravskem polju, za enkrat ne povemo kje — iz kapele ukradli kip Matere božje, ga nosili in metali po vasi in po dvoriščih,

Gledališki red v starem Rimu.

Gledališki red v starem Rimu je vseboval salabolsko stroge kazni. Kdor se je dvignil med predstavo spada v parterju iz katerega koli vzroka, je moral plačati globe 5 rimskih tolarjev. Igralec, ki bi si bil dovolil nemoralno kretnjo, ali bi izustil besedo, ki ni bila zabeležena v knjigi sferja, je zapadel 5letni kazni na galeji (veslač na ladji) in se ni smel nikdar več prikazati na odru! Kdor da drugemu v gledališču zašušnico, pride za 10 let na galsjo. Kdor se prikaže v gledališču z orožjem, ga pošljejo za celo življenje na galejo. Če bi pa kedo koga ranil med predsta-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Naravoslovci še danes ne znajo, kaj da je glavna prehrana morskega slona. V želodcih ubitih živali so našli razne morske rastline ter kamenčke. Pomorščaki pravijo, da si mora obtežiti morski slon, da se sploh lahko potopi, svoj ogromni trebu s kamenjem.

Še le drugo jutro po posnetku našega »junškega« srečanja s krdelom morskih slonov smo se odpravili z jahte na otok Guadelupe, da ga raziščemo, če morda ni služil kedaj kot zatočišče morskim roparjem.

Morje v bližini otoka je globoko 5000 m. Otok sam obstoja iz ognjeniškega kamena, je dolg 30 km in širok 3—11 km. Obal tvorijo proti morju navpične stene iz okamenele lave. Po sredini se razteza gorovje. Najvišja točka na severu je visoka 1350 m. Samo po pogorju poganja

3 nekaj rastlin, ostalo je izsušena puščava, ki ne more preživljati niti skromnega kaktusa.

Leta 1892 je pripeljala ladja »Melpomene« na otok čredo koz. Te so se razmnožile in se podijo še danes po skalovju v celih krdelih.

Prehodili smo celi skalnati otok. Ko se je nagibalo solnce k zatonu, smo zapazili ob enem delu obale nekaj razklopotanih lesenih kočur in na pol razpadlo četverkotno poslopje, pozidano iz na solncu posušene opeke.

Pred kakim dobrim letom so morali tukaj gospodariti mehikanski vojaki. Zadeli smo v zapuščenih naselbinah na ostanke rdečomodrih uniform. Zidana stavba je bila bolnišnica. Krog nje so ležali raztrošeni deli postelj in steklenice, ki so vsebovale nekoč zdravila. Našli smo zdravniške instrumente, razpadlo operacijsko mizo, mehikanska podrapana sedla, kuhalne aparate, krampe itd. Na eni od na pol porušenih lesenih bajt smo čitali v španščini napis: »Po zakonu je prepovedan lov na morske slone.«

Kaj nam je povedala zapuščenih naselbina? Ali se je že mudila tukaj najbrž pred nami mehikanska večja ekspedicija, ki je tudi stikala za

ga s čajem napajali v gostilni, mnogokaj o Materi božji govorili in končno kaj razsekali. Vsi ljudje so radi dejanja skrajno razburjeni. Preiskavo vodijo pristojni orožniki. Tisti, ki so to storili, bodo pri sodišču dobili kazen, poleg tega pa tudi Marija in Bog nanje ne bosta pozabila. Ko bo stvar končana, objavimo več.

Obleko kradel na debelo. Otona Prosenca so izgnali iz Tirolske v Maribor, kjer je prejel zaposlitev pri neki stranki v Tomšičevem drevoredu. Prosen je ukradel dobrotniku dva kovčeka obleke, katero je prodajal. Tatu so seveda izročili policiji in je ugotovljeno, da je napravil 20.000 Din škode.

Vlom v blagajno. V Mariboru je bilo vlomljeno dne 25. julija v blagajno tovarne svile Thoma. Vlomilec je zadel na ključke in odnesel 2600 Din. Po vlovu je blagajno zaklenil.

Pobegli kaznjenc zopet v jetnišnici. Zadnjič smo poročali, da je pobegnil od čiščenja oken iz mariborske jetnišnice kaznjenc Štefan Strmšek iz Pobrežja. V kaznjeniški obleki si je hotel privoščiti kopel v Dravi, a že sta mu bila za petami dva stražnika. Ko je zagledal begunec policista, je skočil v Dravo in plaval po sredini. Stražnika sta poklicala na pomoč čolnarje in je res eden potegnil vsega onemoglega Strmšeka iz Drave. Rešeni je priznal, da je bil že dva dni brez hrane in se je pustil mirno prepeljati v jetnišnico.

Vlomilci v poslančevi villi. V Bežini pri Rušah poseda ravnatelj ruške tovarne in poslanec Krejči vilo, katero so obiskali vlomilci in so napravili škode za 15.000 Din.

Vlom v gostilno. V Ljubljani na Sv. Petra cesti je bilo vlomljeno v noči od 28. na 29. julija v kuhinjo gostilne pri »Bobenčku«. Škoda znaša 2000 Din.

*

Slovenska Krajina.

Pazite! Po naši Krajini nosijo sumljivi ljudje drobne knjige in jih vsiljujejo našemu do-

bremu in vernemu ljudstvu. So ti ljudje nasilni in se jih človek skoraj ne more obraniti. Govorijo vam taki ljudje o veri, o Kristusu in ljudi preslepijo. Prodajajo pa knjige iz založbe protestantske britanske družbe. Katoličanu je prepovedano kupovati in čitati verske knjige, ki niso odobrene od cerkvene oblasti. Zato vedno pogledajte, če je knjiga odobrena ali ne, in pred nakupom vprašajte za svet svoje dušne pastirje. Ne dajte se zapeljavati!

Črensovci. V nedeljo dne 22. julija je bila pri nas velika gasilska župna vaja. Ob napovedani uri se je zbralo na kraju vaje veliko občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo vajam-teknam. Vse gasilske čete so se zelo potrudile in vse bi radi bile prve, kar je pa seveda nemogoče. Imeli so mokre in suhe vaje. Pri vajah je bila natančna kontrola težka, ker je bilo dosti brizgaln. Pri mokrih vajah so menda zmagali gasilci iz Beltincev; agilni gasilci iz Gornje Bistrice pa trdijo, da so dali oni prvi vodo. Po vaji je bila velika gasilska veselica v gostilni Škoberne v Črensovcih.

Črensovci. Zopet so se oglašili štirje novi naročniki za »Slovenskega gospodarja«. Nekatere druge časopise ljudje odpovedujejo in se oklepajo »Slovenskega gospodarja«, ki se vsem zelo dopade. Naročniki, pridobivajte nove naročnike in s tem najlepše odgovorite na različne napade na »Slovenskega gospodarja!« — Gospod Hanc, ki je letos končal orglarsko šolo v Celju, je že dobil službo v Šmartnem na Pohorju, kamor je že tudi odšel. Nadarjenemu fantu želimo v njegovi lepi službi obilo božjega blagoslova!

Turnišče. V nedeljo dne 22. julija je bila pri nas slovesnost prve sv. maše, ki jo je daroval g. Ivan Koren iz Renkovec. Pridigal mu je tajnik KA g. Franc Kolenc. — V Gumilicah so se ta dan fantje sporekli in nekateri so odnesli male praske. — V nedeljo dne 5. avgusta bo pri nas zopet nova maša, ki jo bo pel novomašnik g. Franc Zver iz Brezovice. Pridigoval mu bo g. dekan Ivan Jerič.

Turnišče. V nedeljo dne 22. julija je bil pri nas zelo slovesen dan. Vsemogočnemu je namreč daroval g. Koren Ivan iz Renkovec prvo sv. mašo. Ker je bilo vreme lepo, zato je prišel narod iz vsega Prekmurja, da se udeleži nove

svete maše in prejme novomašniški blagoslov. Res, ginljiva je bila ta slovesnost! Že ob pogledu na lepo urejeno procesijo se je marsikatero oko zasolžilo; še bolj ginjeni pa so bili pri mašniških obredih samih in pri pridigi novomašniškega rojaka g. Franca Kolenca, ki je v lepih besedah orisal pomen mašništva ter se tako lepo zahvalil novomašnikovi materi ter bratom za vse trude, katere so morali prestati v času novomašnikovega študija. Malo je bilo ljudi, ki se ne bi zjokali, ko se je g. pridigar spomnil tudi pokojnega očeta in sestre.

Srednja Bistrica. Beltinska grofica ima do bro srce do siromakov in je siromakom v vsaki občini dala 10 oralov zemlje brezplačno. Zemlja je bila namenjena najbolj potrebnim. V naši vasi je nekaj siromakov, ki nimajo kam bi položili glavo, pa ti siromaki namenjene zemlje kljub temu niso dobili. Ne pravimo, da je drugi ne bi bili potrebni, a niso je bili tako potrebni, kot ti reveži, kar oni sami priznavajo. Mi bi radi videli, če bi vsi dobili zemljo, a v prvi vrsti jo naj dobijo najbolj potrebni. Tako hoče grofica sama in tako je tudi pravično.

Murska Sobota. Prejšnji teden se je vršil v prostorih salezijanskega zavoda »Martinišče« občni zbor društva »Zavednost«. Ker je bilo deževno vreme, udeležba ni bila tako velika, kakor je bilo pričakovati. Občnega zbora se je udeležilo 33 članov. Za novega predsednika je bil izvoljen g. Grabar Geza, stud. phil.

Murska Sobota. Klub prekmurskih akademikov si je staval nalogo, da pobira odpadke za popolno gimnazijo v Murski Soboti. To je tudi storil in pretekli teden zaključil. V nekaterih krajih so ljudje zelo radi podpisali, ker vidijo, da je v Prekmurju popolna gimnazija neobhodno potrebna. Saj je od popolne gimnazije odvisen študij marsikaterega nadarjenega prekmurskega fanta. V današnjih težkih gospodarskih razmerah starši ne morejo pošiljati svojih otrok daleč tja v Maribor, Ljubljano ali v druga mesta naše domovine, ker jim ne dopustijo denarne razmere.

Brezovica. Isto nedeljo, ko je v Turnišču daroval g. Koren Bogu svojo prvo daritev, se je vrnil iz Šibenika tudi naš novomašnik, namreč g. Franc Zver. Takoj po svojem prihodu je imel v Turnišču slovesne večernice. Prvo sv.

skritimi in med skalovjem zakopanimi zakladi? Na obe vprašanji nismo znali pravega odgovora. Opazili nismo nikjer, da bi bili pred nami kje razkopavali ter brskali med skalnatim svetom. Otok je brez votlin in razen omenjene opuščene naselbine nismo nikjer naleteli na od človeške noge shojeno stezo, ki bi bila pričala, da se je mudil človek dalje časa v tej ognjeniški puščavi.

Vsi zbrani strokovnjaki smo si bili kmalu edini: na Guadelupe ni nikdo in nikdar skrtil kakšnega bogastva, še manj ga je kedo iskal ter našel.

Celodnevno mučno plezanje ter torkljanje med kamenjem nas je vse toliko utrudilo ter prevzelo, da smo bili od srca veseli, ko je pozno zvečer zabrlizgala z ladje piščal in nas klicala k večerji in na potrebni nočni odpočitek.

Drugo jutro na vse zgodaj so dvignili sidro. V najlepšem vremenu smo nadaljevali vožnjo proti jugu po Tihem oceanu ali Mehikanskih vodah. G. kapitan nam je razlagal iz potopisnih knjig, da se peljemo po morju, ki mrgoli morskih

volkov, velikih kitov in najbolj opasne roparice ter napadalke lesenih bark — žagarice. Žagarica ima ime po 2 m dolgi koščeni žagi, s katero je ubrani vsakega sovražnika, a tudi sama napade in z enim sunkom preluknja leseni čoln ali tudi manjšo jadrnico.

Po kapitanovi razlagi so pripravili mornarji čoln ter vrv s trnekom. Vsi smo napeli skozi daljnogledne oči, da bi zapazili kje ob solnčnem vzhodu tolikanj opasnega morskega velikana. Fotograf je postavil aparat, da bi zaupal filmu boj z žagarico, kakor mu je uspel sijajno posnetek našega srečanja z morskimi sloni.

Daljnogledi nam niso prinesli nikakega odkritja. Kapitan je bil mnenja, da se podijo najbrž ogromne roparice bolj globoko pod morjem, in radi tega jih ne vidimo. Predlagal je, da bo ustavil ladijski vijak. Za lov opremljeni čoln naj spustijo z ladje. Pritrdijo naj na čolnu trnek z vabo in veslajo v večjih ter manjših krogih krog rahlo se zibajoče jahte. Mogoče bo zagrabil ropar za globoko nastavljeno vabo, pričel bo srditi boj na življenje in smrt in tega bo mogoče filmati z ladje tudi na daljšo razdaljo.

vo, se kaznuje s suti-jo. V gledišču je bil prepovedan vsak zunanji znak pohvale ali graje. Kdor bi se pregrešil proti tej prepovedi, roma za 6 mesecev v zapor.

==

Pet let v Sibirskem ledenem morju.

Majhna ruska kolonija, ki je vztrajala na Wranglovem otoku v najbolj severnem ledenem morju na opazovalni straži 5 let v pomanjkanju ter ločeno od ostalega sveta, bo zamenjana v kratkem. Kolonijo tvori 10 oseb, ki se bavijo z opazovanjem vremenskih prilik in ugotovitvijo možnosti ladijskega prometa po Severnem morju in to seve le ob gotovem času, ko se